

газу та диверсифікації постачання енергетичних ресурсів для підвищення енергетичної безпеки України» та забезпечення виконання Стратегії сталого розвитку «Україна-2020».

Також активна участь членів відділення «Економіки нафтової та газової промисловості» УНГА у пропаганді наукової думки з настановами до прикладних проблем нафтогазової галузі, дає основи стверджувати про існування сучасного осередку економічних досліджень в галузі. Цим зумовлено широке членство у редакційних колегіях фахових наукових журналів: «Нафтогазова галузь України», «Науковий вісник ІФНТУНГ», «Регіональна економіка», «Інноваційні технології», «Інтелектуальна власність».

Безперечно наукова та суспільна діяльність науковців має бути спрямована на удосконалення структури управління вітчизняним нафтогазовим комплексом з метою оптимізації витрат і більш чіткого розподілення функцій між відповідними організаціями та установами, згідно уточнених стратегічних напрямів. Широке впровадження наукових розробок, які ґрунтуються на принципах оптимізації, відповідності, взаємовигоди, інтеграції, професіоналізму та максимальної вигоди, як новітнього бачення цілеспрямованого впливу на цей процес, мало би широкомасштабний позитивний результат для галузі загалом, та для окремих підприємств зокрема.

Саме співпраця між міністерством енергетики та науковою установою ІФНТУНГ дозволить розробити шляхи підвищення ефективності економічного розвитку НГК.

УДК 620.91(477)

ПЕРСПЕКТИВИ СИСТЕМИ ПІДЗЕМНОГО ЗБЕРІГАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

С. В. Король, О. Л. Ярошенко

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
ВРТП «Укргазэнергосервіс» ПАТ «Укртрансгаз»*

Глобалізаційні процеси в економіці проявляються через швидке зростаюче масове виробництво, глобалізацію споживання і торгівлі, винятково широке освоєння нових ринків, появу нових послуг, стирання будь-яких кордонів, ріст обміну товарами, послугами, технологіями між народами. Проте вони зачасту призводять до виникнення протиріччя між ростом економічної сфери та інших сфер людської життєдіяльності, спричиняючи макро- і мікрокризи – нездатність належним чином відповісти на виникнення нового якісного стану соціуму.

Сьогодні існує визнана багатьма концепція зміни взаємодії людства з навколишнім середовищем шляхом інституційних реформ, так звана концепція сталого розвитку, яка отримала широке визнання і поширення серед вчених

світу. Для реалізації стратегії сталого розвитку використовується системний підхід, при якому розглядається складна структура, що включає суспільну та екологічну системи, соціальну, економічну та природну взаємодію [1, с. 440].

Системне узгодження та збалансування цих трьох складових – завдання величезної складності. Зокрема взаємний зв'язок соціальної та екологічної складових приводить до необхідності збереження однакових прав сьогоденних і майбутніх поколінь на використання природних ресурсів. Взаємодія соціальної та економічної складових вимагає досягнення справедливості при розподілі матеріальних благ між людьми й надання цілеспрямованої допомоги бідним прошаркам суспільства. І, нарешті, взаємозв'язок природоохоронної та економічної складових потребує вартісної оцінки техногенних впливів на довкілля. Вирішення цих завдань — найголовніший виклик сьогодення для національних урядів, авторитетних міжнародних організацій та всіх прогресивних людей світу.

При цьому концепція сталого розвитку є однією з нових теоретичних доктрин, що покликана істотно допомогти у вирішенні існуючих негативних тенденцій функціонування світової господарської системи. Сутність її полягає у тому, що соціально-економічний розвиток має бути спрямований на гармонізацію еколого-економічного простору з урахуванням поточних інтересів і потреб кожної особистості і суспільства в цілому без загрози для інтересів і потреб майбутніх поколінь. Теоретичні дослідження сталого розвитку і глобалізації відбуваються паралельно, хоча ці явища тісно пов'язані та взаємообумовлені, при цьому вони є діалектично суперечливими. Виходячи з цього, головною проблемою є гармонізація і синхронізація сталого розвитку і процесу глобалізації, обґрунтування спроможності їх одночасної реалізації [2].

Вирішення глобальних проблем не можливе без узгодження дій та стратегій розвитку на всіх рівнях – від рівня світової спільноти в цілому і рівня окремих країн до рівня промисловості та конкретних підприємств. Результатом системного вирішення економічних, екологічних та соціальних проблем на всіх рівнях і буде забезпечення сталого розвитку [3].

Упродовж останніх років стан та тенденції розвитку підприємств газозабезпечення характеризуються як передкризові, що обумовлено фінансово-економічною кризою, яка охопила Україну, та несвоєчасним переходом на антикризове управління і вибором неадекватних інструментів його здійснення.

Глобалізаційні тенденції посилюють інтерес до нетрадиційних добровільних об'єднань підприємств, базованих на координації та локалізації фінансово-господарської діяльності з метою взаємодоповнення і посилення конкурентних переваг один одного та економіки в цілому. Найбільш поширеним інструментом антикризового управління підприємством є його

реструктуризація, можливими формами якої є реорганізація, реформування, трансформація тощо [4].

Прийнята 2015 року «Стратегія Сталого розвитку «Україна – 2020»», задекларувала впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі. Задля цього слід досягти забезпечення сталого розвитку держави, проведення структурних реформ та, як наслідок, підвищення стандартів життя через відновлення макроекономічної стабільності, забезпечення стійкого зростання економіки екологічно невиснажливим способом тощо.

В енергетиці досягнення поставленої мета можливе через реалізацію програми енергонезалежності, головне завдання якої – забезпечення енергетичної безпеки і перехід до енергоефективного та енергоощадного використання та споживання енергоресурсів із впровадженням інноваційних технологій. Основними цілями державної політики у цій сфері є: зниження енергоемності валового внутрішнього продукту (на 20 відсотків до кінця 2020 року) шляхом забезпечення (впровадження) 100 відсотків обов'язкового комерційного обліку споживання енергоресурсів (енергії та палива), переходу до використання енергоефективних технологій та обладнання, зокрема через механізм залучення енергосервісних компаній, реалізації проектів з використанням альтернативних джерел енергії; забезпечення максимально широкої диверсифікації шляхів та джерел постачання первинних енергоресурсів, зокрема нафти, природного газу, вугілля, ядерного палива, нарощування видобутку вітчизняних енергоносіїв, запровадження прозорих конкурентних правил розробки та використання родовищ енергоносіїв; лібералізація ринків електричної і теплової енергії, вугілля та газу, перехід на нову модель їх функціонування; інтеграція енергосистеми України з континентальною європейською енергосистемою ENTSO-E; реорганізація публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»» відповідно до Третього енергетичного пакету Європейського Союзу; модернізація інфраструктури паливно-енергетичного комплексу тощо [5].

Відтак розвиток газової промисловості України супроводжувався значним зростанням ролі і розширенням завдань підземного зберігання газу, основними з яких є: покриття сезонної нерівномірності газоспоживання; регулювання пікової (добової, місячної) нерівномірності газоспоживання; додаткове подавання газу споживачам у випадку аномально холодних зим за рахунок створення відповідних резервів газу; забезпечення надійності роботи газотранспортної системи шляхом резервування газу на випадок короточасних аварійних ситуацій на газопроводах; забезпечення надійності експортних поставок газу; створення довгострокових державних резервів газу на випадок екстремальних ситуацій.

Таким чином, в сфері транспортування та зберігання газу можна подати декілька рекомендацій: спираючись на оновлену програму розвитку галузі, необхідним є відстоювання на міждержавному рівні пріоритетності транзиту природного газу із багатих ресурсами країн Центральної Азії у країни-споживачі газу Центральної та Східної Європи; доцільним є використання високого потенціалу з підземного зберігання газу для можливого створення на прийнятних умовах Східноєвропейського газового хабу; в підземному зберіганні газу необхідно застосувати енергоощадні технології при експлуатації сховищ [6].

Список використаних джерел:

1. Паливно-енергетичний комплекс України в контексті глобальних енергетичних перетворень. – Київ: Українські енциклопедичні знання, 2004. – 468 с.
2. Фоміна М.В. Сталий розвиток в умовах глобалізації: протиріччя та чинники [Електронний ресурс] / М. В. Фоміна. – Режим доступу: http://unier.km.ua/upload-files/_7_2011.pdf.
3. Вергун А.М. Концепція сталого розвитку в умовах глобалізації / А. М. Вергун, І. О. Тарасенко // Проблеми економіки організацій та управління підприємствами: Вісник КНУТД. – 2014. – № 2. – С. 207-218.
4. Фінансові аспекти іноваційного розвитку нафтогазового комплексу України: монографія [Л. Т. Гораль, І. Г. Фадєєва та ін.]. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, ФОП Б. Кузів, 2016. – 326 с.
5. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
6. Савків Б. П. Деякі питання функціонування газової промисловості України [Електронний ресурс] / Б. П. Савків. – Режим доступу: <http://geostrategy.org.ua>

УДК 629.113.004.5

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ТРАНСПОРТНІ СИСТЕМИ: СТРАТЕГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ І ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ У ТРУБОПРОВІДНОМУ ТРАНСПОРТІ

Н. В. Люта

***Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: n.v.liuta@gmail.com***

Найбільш динамічний розвиток сучасної світової глобалізованої економіки і її вітчизняної складової є притаманним таким їх секторам, як інформаційні, видобувні, транспортні і переробні технології.